

Rotația culturilor în grădinile de legume

Editura M.A.S.T. își rezervă toate drepturile, cel de imprimare a unui supliment sau de reeditare, de reproducere sub orice formă a conținutului, precum și de traducere a acestuia în alte limbi.

Fără acordul scris al editurii M.A.S.T. este interzisă reproducerea integrală sau parțială a cărții prin intermediul fotografiilor sau prin utilizarea unor mijloace electronice sau mecanice de stocare, de analiză sistematică sau distribuire.

Planuri,
sfaturi,
fișele
legumelor

Rotația culturilor în grădinile de legume

Texte: Blaise Leclerc
Fotografii: Jean-Jacques Raynal

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Rotația culturilor în grădinile de legume : planuri, sfaturi, fișele

legumelor / texte: Blaise Leclerc ; foto.: Jean-Jacques Raynal. -

București : Editura M.A.S.T., 2019

ISBN 978-606-649-116-7

I. Leclerc, Blaise (text)

II. Raynal, Jean-Jacques (foto.)

INTRODUCERE	7
Principiul rotațiilor	10
Ce este o rotație?	10
De ce alternăm familiile botanice?	12
Alte criterii de luat în seamă	19
Cum reducem intervalul de nerevenire?	24

Rotațiile în practică

Stabilirea unui plan de rotație	28
De unde începem?	51
Optimizarea succesiunilor de culturi într-un an	53
Vecini de apropiat sau de evitat	54
Respectarea distanței între legume	56
Îngrășăminte verzi plasate în interiorul rotației	60
În concluzie: 10 reguli pentru a fi satisfăcuți de rotație	63

Principalele legume și caracteristicile lor importante în aplicarea rotațiilor

Legumele propuse	66
Ce conține fiecare fișă	67
Usturoi	68
Vinetele	69
Sfecla	70
Sfecla roșie	71
Morcovul	72
Telina	73
Cicoare, creață și cu foi late	74
Varza	75
Castraveti	76
Dovleci de conservare	77
Dovleci	78
Spanacul	79
Fenicul	80
Căpșunul, fragii	81
Fasolea	82
Iăptuca (salata verde)	83
Pepene galben	84
Napul	85
Ceapa	86
Prazul	87
Mazăre	88
Ardeiul verde și roșu	89
Cartoful	90
Tomate	91

Anexe

Descrierea celor mai frecvenți dăunători	94
Descrierea celor mai frecvente boli	103

Principiul rotațiilor

- Ce este o rotație?
 - Alternarea familiilor botanice
 - Alte criterii de luat în seamă
 - Cum reducem intervalul de nerevenire?
-

Rotația și asolamentul în agricultură

Rotația este succesiunea culturilor în cadrul aceleiași parcele. Este un termen utilizat curent în agricultură unde tehnica aplicării este mai simplă decât în grădină, o bună parte dintre culturi desfășurându-se într-un singur an (cereale, proteaginoase, oleaginoase) sau mai mult (culturi furajere sau de pajiște). Pentru agricultori, unitatea de bază în rotație este, deci, anul. Se poate astfel vorbi de rotații de 3 ani, de 5 ani etc., ceea ce înseamnă că la sfârșitul celor trei sau cinci ani se poate relua ciclul.

Exemplul unei rotații de 3 ani

Anul 1	Anul 2	Anul 3	Anul 4	Anul 5	Anul 6	Anul 7
Bob	Grâu	Orz	Bob	Grâu	Orz	Etc.

Exemplul unei rotații de 5 ani

Anul 1	Anul 2	Anul 3	Anul 4	Anul 5	Anul 6	Anul 7	Anul 8	Anul 9	Anul 10	Anul 11
Lucernă	Lucernă	Grâu	Porumb	Orz	Lucernă	Lucernă	Grâu	Porumb	Orz	Etc.

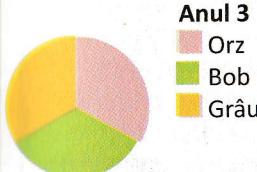
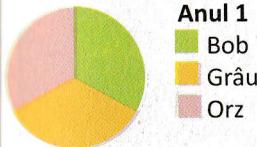
Rotația presupune asolamentul, adică repartitia culturilor în spațiu. Ca atare, un agricultor nu cultivă doar bob într-un an, grâu în anul următor și orz în celălalt an. El cultivă în fiecare an aceste trei specii, dar în trei parcele diferite. Astfel, fiecare parcelă va găzdui succesiv bob, grâu și apoi orz.

Bătaia de cap cu rotația legumelor

Alegerile se complică la legume din două motive:

- Într-un an nu există o singură cultură pe aceeași parcelă, totuși în multe cazuri doar două sau trei.
- Numărul de specii cultivabile aparțin în general mai multor familii botanice (sub 8) dintre care foarte importante sunt între 30 și 50. Noi suntem, deci, obligați să distingem între două scări de timp.
- Succesiunea legumelor pe mai mulți ani pentru a evita ca aceste legume sau cele aparținând aceleiași familii botanice să nu revină în același loc mai devreme de 4 ani, în medie, și vom vedea de ce.
- Succesiunea legumelor într-un an. Este foarte simplu de aplicat. Este impusă de înlănțuirea culturilor de primăvară, de vară, de toamnă-iarnă, care, natural, o și dictează. Să nu se facă succedarea a două legume din aceeași familie botanică rămâne valabil și în cazul succesiunii în același an.

O mare diversitatea de legume cultivate într-o grădină nu ne scutește de aplicarea rotațiilor.

De ce alternăm familiile botanice?

Solul, un rezervor de dăunători și boli

Multe dintre legumele cultivate în grădină au propriii dăunători și propriile boli, aşa cum desigur ati observat. Dacă activitatea multor dăunători veniți în principal în zbor, poate rămâne redusă datorită prezenței numeroșilor ajutători și a priceperii dvs. de a-i atrage în grădini, există destui care sunt dificil de controlat. Este cazul multor agenți patogeni responsabili pentru bolile legumelor. De ce? Pentru că aceștia trăiesc în sol, la umbră. Soluția să scăpăm de ei? Evitați foarte simplu ca plantele-gazdă care le servesc ca hrana să se mai afle acolo. Asta se obține dacă nu vom cultiva aceeași plantă în același loc, mai mulți ani de-a rândul și de a respecta un repaus de mai mulți ani (în medie cel puțin 4 ani) înainte de a reveni. În felul acesta, plantele gazdă lipsind, dăunătorii și agenții patogeni încetează să se multiplice și, după câțiva ani, sfârșesc prin dispariția sau prin dobândirea unei virulențe scăzute.

Dăunătorii sau bolile care justifică interesul pentru rotație sunt foarte numeroși pentru a fi descriși aici dar, respectând înainte de toate principiul rotațiilor pentru a evita prezența lor numeroasă este un lucru esențial. În anexă am expus portretele celor mai des întâlniți, dar și fișele de legume din partea a treia completează informațiile.

Ceapa din stânga poartă semnul unui retur prea rapid al culturii de Aliacee pe același loc.

Dăunătorii...

Dăunătorii, favorizați de cultura succesivă a aceleiași legume (sau din aceeași familie botanică) pe același loc, de la un an la altul, sunt cei care, parte din ciclu (sau tot) se dezvoltă în sol. Ei atacă, o parte din timp, părțile subterane ale culturilor legumicole (rădăcină, colet) fiind dificil de observat din exterior. Când planta dă semne vizibile de prezență a dăunătorilor, adesea este prea târziu să intervenim eficient. Mai problematice sunt nematodele și coleopterele. Ele au una sau mai multe faze lungi din viață lor când se află în stare liberă în pământ (ouă, larve sau adulți) fiind foarte polifage. Alți dăunători sunt mai mult înfeudăți pe o familie botanică. În special este cazul muștei morcovilor, muștei cepei, dar și al altora.

...și boli

Multe boli justifică de asemenea respectarea repaosului recomandat înainte de a reveni o anumite plantă în același loc din grădină, existând boli de care este dificil să ne debarasăm prin metode directe de luptă. Pentru a evita sau a diminua prezența lor, singura soluție eficace este punerea în practică a rotațiilor lungi și diversificate. Este vorba, în special, de următoarele boli:

- mildioza (mana)
- antracoza
- botrytis (putregaiul)
- sclerotinoza
- fuzarioza și verticilioza
- bacterioze

Sfecla este sensibilă la nematode

Familiile cultivate mai mult în grădinile de legume. Plantele sunt reprezentate în familiile în funcție de caracteristicile lor comune. Acestea sunt adesea vizibile mai ales în momentul înfloririi. În tabelul de mai jos sunt înscrise legumele mai des cultivate. Ele sunt, în principal, repartizate în opt familii botanice: Aliacee, Apiacee, Asteracee, Brasicacee, Chenopodiacee, Cucurbitacee, Fabacee și Solanacee. Cinci alte familii vin să completeze lista plantelor cultivate în grădină, dar ocupând în general suprafețe mai restrânse și punând mai puține probleme de rotație: Lamiacee (busuioc, măghiran, mentă, rozmarin), Poacee (porumb dulce), Polygonacee (măcriș, rubarbă), Rozacee (fragi) și Valerianacee (fetică). Vechile nume ale acestor familii botanice sunt înscrise în acest tabel fiindcă, pentru mulți dintre noi acestea sunt cele pe care le-am învățat, pe vremuri.

Pentru a fi la curent cu rotațiile și mai ales pentru a construi ușor un „plan de rotație”, cum vom vedea în a doua parte, este important să cunoaștem apartenența fiecărei legume și de asemenea îngărișăminte verzi ale familiei sale botanice.

Principalele familii botanice prezente în grădină

Familia botanică	Vechiul nume	Legume și îngărișăminte verzi
Aliacee	Liliacee	Usturoi, sparanghel, arpagic, ceapă, praz
Apiacee	Ombelifere	Morcov, țelină, hasmațuchi, mărar, păstrăv, păstrunjel
Asteracee	Compozite	Anghinare, cardon, cicoare, tarhon, lăptuci, barba caprei, luceafăr, nap porcesc
Brasicacee	Crucifere	Varză (toate speciile), creson, nap, ridiche, muștar
Chenopodiacee	Chenopodiacee	Lobodă, sfeclă, sfeclă roșie, spanac
Cucurbitacee	Cucurbitacee	Castravete, dovleci (toate speciile), dovlecei, pepeni galbeni
Fabacee	Leguminoase	Bob, fasole, lucernă, măzăre, năut, trifoi
Solanacee	Solanacee	Vinete, păpălău, ardei roșu, ardei verde, cartofi, tomate

Florile de fabacee se asemănă ajutând la recunoașterea plantelor din această familie (de la stânga la dreapta: fasole, năut, fasole gurmand)

